

Szent Márton ismét odaadja a ruháját

Röviddel azután, hogy tanulmányaimat befejezve e szent emberhez csatlakoztam, Márton egyszer a templomba tartott, mi pedig követtük. Útközben egy félmeztelen koldussal találkozott —tél volt—, s az könyörögni kezdett, hogy adjon neki valami ruhát. Márton hívta az archidiákonust, és meghagyta, hogy késlekedés nélkül kerítsen neki valami öltözetet, hiszen majd megveszi a hideg. Majd bement a templom hivatali épületébe, s szokása szerint egyedül maradt. ... A papok a szomszédos épületben tartózkodtak: vagy az üdvözlőkre vártak, vagy a peres ügyek meghallgatásával voltak elfoglalva. Márton pedig a saját magányos helyén tartózkodott, amíg a szokásos istentiszteletet el kellett végezni a népnek. ... [A]zt is meg kell említenem, hogy amikor a hivatali épületben tartózkodott, a püspöki trónt sosem használta. A templomban bent pedig soha senki nem láthatta úgy terpeszkedni, mint a minap azt a bizonyos püspököt. Isten a tanúm, szégyenkezve kelle': látnom, hogy magas polcon, mintegy királyi emelvényen, fenséges trónuson ült. Márton falusi ülőalkalmatosságon foglalt helyet, amilyet a rabszolgák használnak. Mi, falusi gallok hokedlinek hívjuk — ti, iskolázott fők (de legalábbis te, aki Görögországból jössz) háromlábúak.

A rászédett koldus —merthogy az archidiákonus késlekedett az odaígért tunikával— berontott Mártonhoz a magányba, ... s könnyek közt panaszkodott, hogy mennyire fázik. Nem telt bele egy perc: a szent ember a koldus háta mögött titokban lehúzta magáról a tunikát, amelyet a felsőruha alatt viselt, ráadta, majd útjára bocsátotta. Rövid idő múlva belép az archidiákonus, és a szokásos módon jelenti, hogy a nép várja Mártont a templomban, itt az idő, hogy induljon a liturgia végzésére. Előbb még fel kell öltöztetni a koldust — felelte saját magára utalva. Addig nem tud elindulni a templomba, míg a koldus nem kap ruhát. A diákonus nem értette a dolgot, mert kívül a felsőruha volt Mártonon, s nem látta, hogy alatta meztelen. Azt vetette ellene, hogy a koldus nincs is sehol. Mire ő: „Ha megkapom azt a ruhát, amely a koldusnak volt szánva, majd csak kerül valami koldus, akit felöltöztethetünk.” Szorult helyzetében és már-már türelmét veszítve a klerikus arra kényszerült, hogy kimenjen egy közeli áruhoz. Ott öt ezüstért felkap egy rövid, durva, olcsó ruhát, majd dühösen Márton lába elé vágja: „Itt a ruha, de a koldus sehol.” Márton megőrizte nyugalma, és egy pillanatra kiküldte a szobából az archidiákonust. Így egyedül tudott maradni, hogy meztelen testére felvegye a ruhát. Minden erejével azon igyekezett, hogy titokban tartsa, mit cselekedett. De hát mikor maradnak az ilyen dolgok elrejtve, még ha a szentek mindent meg is tesznek ennek érdekében? Akarják, nem akarják, úgymint kiderül minden. Ebben az öltözékben indult hát bemutatni a szent áldozatot Isternek.